

Meetnet vlinders

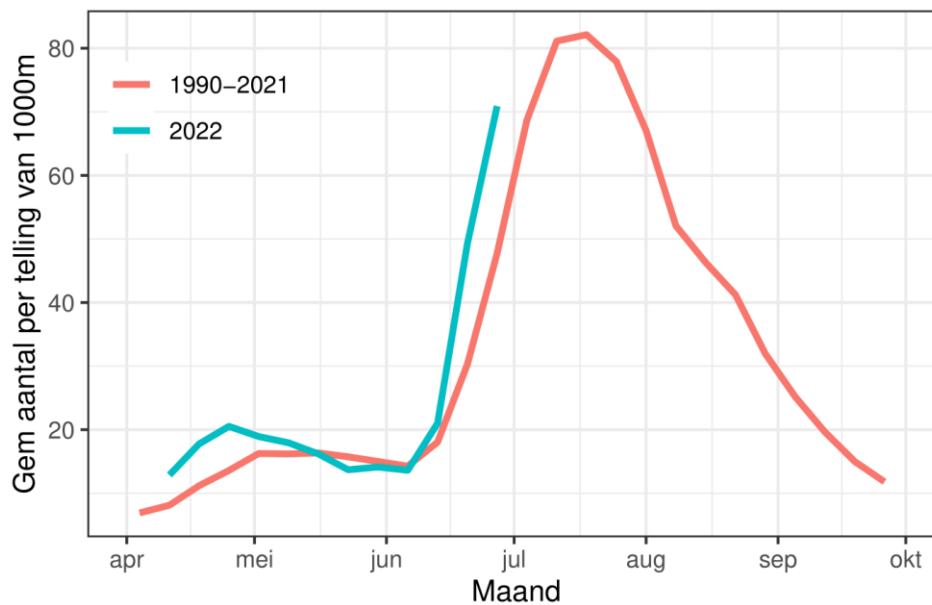
Juni 2022

Beste teller,

De zomervlinders zijn op het toneel verschenen en doen de junidip snel vergeten. Een mooi moment om even terug te kijken op het voorjaar: wat zijn de winnaars en wat zijn de verliezers?

Aantal vlinders

De junidip duurde tot de tweede week van juni, maar daarna vlogen de getelde aantallen op de routes omhoog. Vooral het bruin zandoogje droeg flink bij en lijkt tot nu toe veel talrijker dan vorig jaar. Maar op een aantal routes zijn ook grote aantallen heideblauwtjes geteld. Natuurlijk vliegen deze soorten nog volop, en weten we pas over een paar weken hoe het echt ging dit jaar. Maar de voortekenen zijn in ieder geval goed.

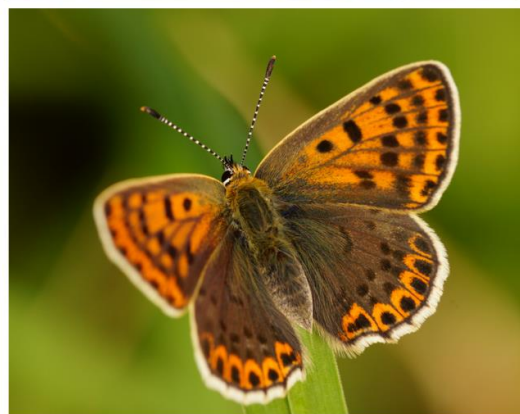
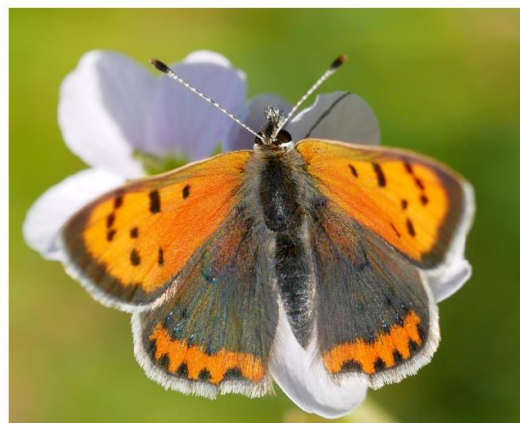
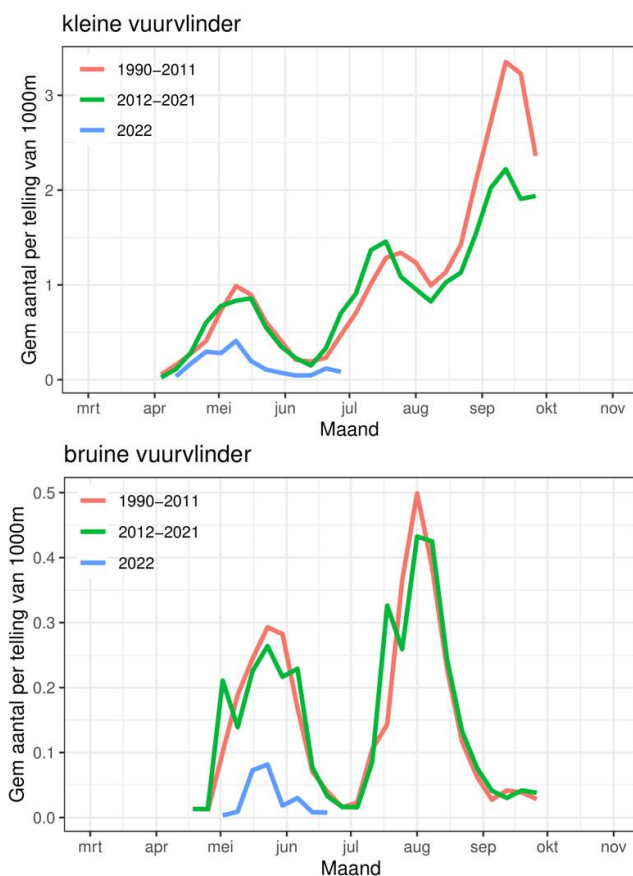
Voorjaar 2022: winnaars en verliezers

Over het geheel genomen had het voorjaar van 2022 iets meer soorten die het beter dan gemiddeld deden dan soorten die het slechter dan gemiddeld deden, en de totale dichtheid van vlinders (zie grafiek op de voorgaande pagina) lag ook iets hoger dan gemiddeld. In de onderstaande tabel vatten we het samen:

Slechter dan gemiddeld	Gemiddeld	Beter dan gemiddeld
Aardbeivlinder	Bruin blauwtje	Atalanta
Argusvlinder	Gehakkelde aurelia	Bont zandoogje
Bont dikkopje	Groentje	Boomblauwtje
Boswitje	Hooibeestje	Bruin dikkopje
Bruine vuurvliinder	Icarusblauwtje	Citroenvlinder
Kleine parelmoervlinder	Klein geaderd witje	Dagpauwoog
Kleine vuurvliinder	Kleine koolwitje	Groot koolwitje
Landkaartje	Koninginnenpage	Grote vos
		Kleine vos
		Oranjetipje

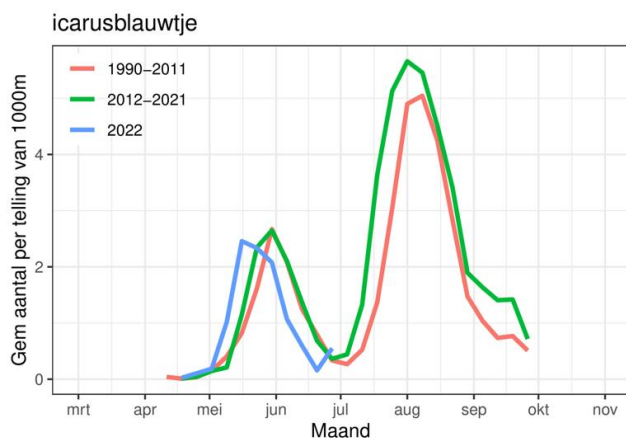
Slechter dan gemiddeld

Twee voorbeelden van soorten die het dit voorjaar slechter dan gemiddeld gedaan hebben. Over de kleine vuurvliinder maken we ons niet zo'n zorgen, die zal wel weer terugveren (wie weet deze zomer al), maar de bruine vuurvliinder heeft nu al het derde slechte jaar op rij. Deze soort is natuurlijk veel zeldzamer en doet het vooral in Noord-Nederland slecht.

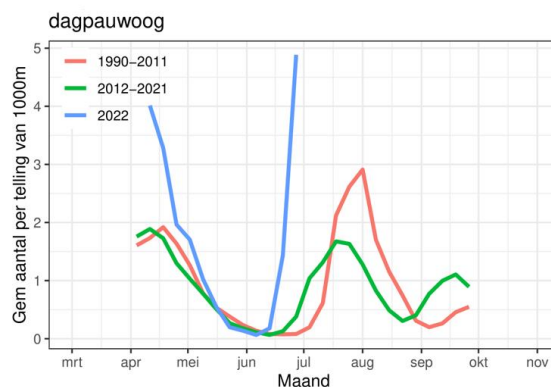
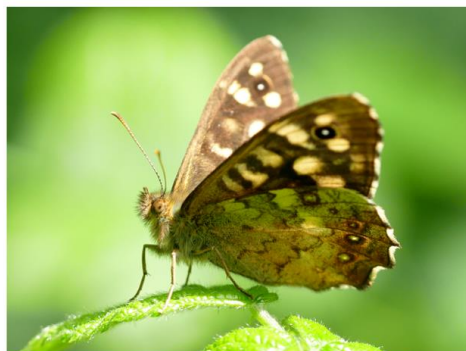
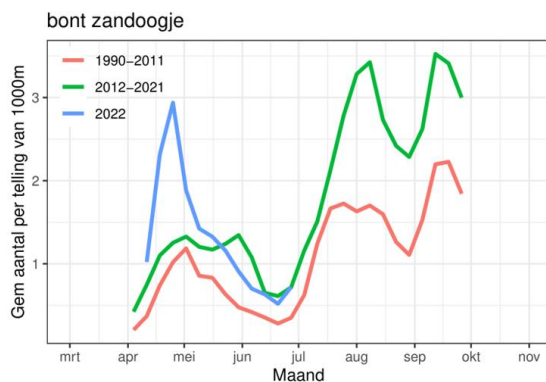
Gemiddeld

Het icarusblauwtje was er vroeg bij en de piek werd al midden mei bereikt, terwijl dat normaal pas eind mei of begin juni het geval is. De dichtheid aan icarusblauwtjes op de routes was min of meer vergelijkbaar met die van het langjarig gemiddelde. Inmiddels zijn de eerste icarusblauwtjes van de tweede generatie alweer geteld en zien we de aantallen voorzichtig oplopen. De piek van de tweede generatie verwachten we dan ook wat eerder dan normaal, vermoedelijk in de derde week van juli.

Beter dan gemiddeld

Na een paar magere jaren waren er dit voorjaar weer duidelijk meer bont zandoogjes. Inmiddels is de eerste generatie helemaal voorbij, maar het zal nu snel losgaan met de tweede generatie. De dagpauwoog was dit voorjaar al flink talrijker dan vorige jaren, en de laatste week komen de poppen uit en lopen de aantallen snel op. Ze gaan de komende weken veel vliegen.

Natuurherstelwet

De EU Nature Restoration Law is aangenomen. Dat lijkt een ver-van-mijn-bedshow, maar deze kan uiteindelijk een flinke invloed krijgen op het natuurbeleid in Nederland. En vrijwillige tellers in monitoringprogramma's hebben daar een belangrijke bijdrage in gehad. Want zij hebben laten zien dat we op die manier goede en betrouwbare data kunnen verzamelen over de veranderingen in onze natuur. Lidstaten van de EU, en dus ook Nederland, zullen het leefgebied van bestuivers (waaronder dagvlinders, nachtvlinders en hommels) de komende jaren moeten herstellen en dat ook goed moeten monitoren. Daar helpen wij graag bij.

Je kunt de tekst van de wet vinden op: https://environment.ec.europa.eu/publications/nature-restoration-law_en

Tellers gezocht voor zonneparken en de Ooijpolder

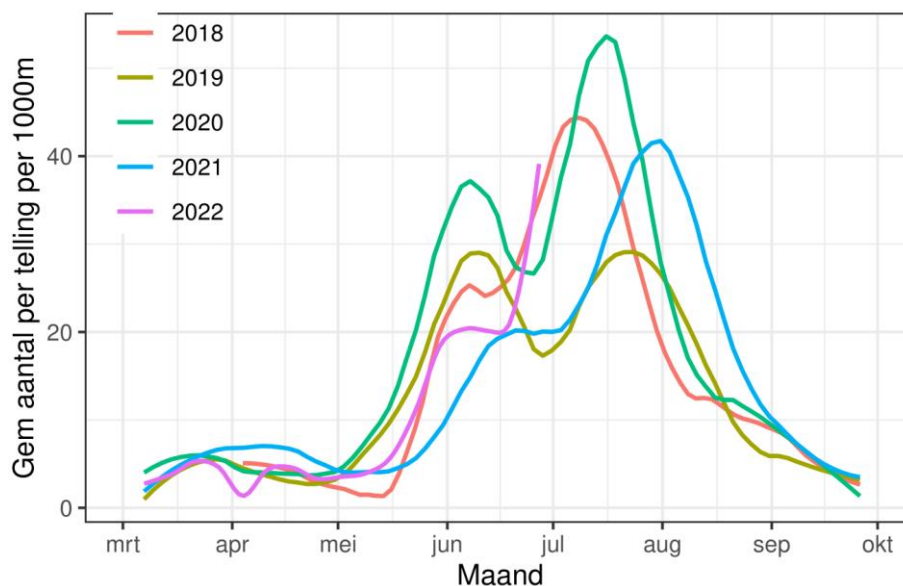
In een van de vorige nieuwsbrieven hebben we een oproep gedaan aan onze tellers om zich aan te melden voor de dag- en/of nachtvlindermonitoring op een van de deelnemende zonneparken die verspreid liggen over heel Nederland. Voor een aantal parken hebben we al enthousiaste tellers gevonden, maar we zijn nog hard op zoek naar mensen die graag dag- en/of nachtvlinders willen monitoren op de zonneparken in de buurt van Apeldoorn, Hardenberg, Helmond, Goes, Tholen, Volkel en Wagenborgen. Voor het zonnepark bij Haringvliet zoeken we nog een enthousiaste nachtvlinderteller. Per park worden er twee dagvlinderroutes en twee nachtvlindermeetpunten aangemaakt. Hierbij aansluitend zoeken we ook nog tellers voor de energietuinen bij Assen en Montfoort.

Daarnaast zoeken we ook nog altijd een paar enthousiaste tellers voor de dag- en/of nachtvlindermonitoring in de Ooijpolder bij Nijmegen.

Aanmelden voor een van deze locaties of eerst meer informatie opvragen kan via meetnet@vlinderstichting.nl. Voor het nachtvlindermeetpunt wordt er gezorgd voor een LedEmmer in bruikleen.

Hommels

Het aantal getelde hommels op de routes was dit voorjaar iets lager dan voorgaande jaren, met een flinke dip in de eerste week van april (toen het zelfs sneeuwde). Maar inmiddels lopen de aantallen weer op en de komende weken wordt de piek in het aantal hommels verwacht.

Boomhommel en tuinhommel doen het goed

Het hommelseizoen is alweer halverwege, de voorjaarssoorten weidehommel en de boomhommel zijn alweer op hun retour en van vrijwel alle soorten vliegen er mannetjes en nieuwe koninginnen. Kijkend naar de vliegtijdgrafieken lijken de boomhommel en de tuinhommel hoge piekaantallen te hebben dit jaar, vergelijkbaar met die in 2019. Of dat ook betekent dat de totale getelde aantallen over het hele jaar hoger gaan uitpakken, moeten we afwachten. De tuinhommel leek het de afgelopen jaren steeds een stukje slechter te doen, dus die houden we graag in de gaten. Ook de boomhommel lijkt een hoge piek te hebben, die dit jaar weer wat vroeger valt dan de afgelopen jaren.

Steenhommel blijft wat hangen

Bij de drie algemeenste hommelseizoenen wil het nog niet zo opschieten met de getelde aantallen. Vooral bij de steenhommel blijven de aantallen in de grafiek dit jaar op een opvallend laag niveau hangen. Ook het aardhommelcomplex en de akkerhommel lijken een beetje achter te blijven bij eerdere jaren. De rest van het seizoen moet uitwijzen of dat zo blijft of dat de aantallen later in het jaar toch weer opleven.

Mannetjes vliegen

Van de meeste soorten vliegen er inmiddels mannetjes en soms ook nieuwe koninginnen rond. Ook van de steenhommel worden inmiddels mannetjes gemeld. De mannetjes van deze soort vliegen meestal wat later, terwijl van bijvoorbeeld de weidehommel al eerder mannetjes verschijnen. Ook mannetjes veldhommel vliegen rond. Waar de meeste hommels van het aardhommel complex niet met zekerheid in het veld te determineren zijn, kan dat met lichte mannetjes van de veldhommel wel. Behalve de standaard gele banden en witte achterlijf punt van het aardhommelcomplex, hebben deze mannetjes veel meer lichte beharing. Niet alleen hebben ze gele beharing op het gezicht. Ook op het borststuk en het achterlijf is de beharing lichter dan bij de andere soorten. Donkerder mannetjes veldhommel, met wel gele gezichtsbehaaring maar verder meer klassieke zwarte en gele tekening op het achterlijf, kunnen beter als aardhommelcomplex worden opgeschreven.

Mannetje veldhommel

Vliegtijden soortgerichte routes

Hebt u een van de volgende soorten op uw route: spiegeldikkopje, grote parelmoervlinder, grote weerschijnvlinder, kleine parelmoervlinder?

Over enkele weken beginnen deze weer te vliegen, sommige soorten vliegen al.

We maken u er daarom op attent dat het weer tijd wordt om uw (soortgerichte) route(s) voor deze soorten te lopen. De vliegtijdvoorspelling werkt momenteel nog niet, helaas, dus ga vooral kijken of houd waarneming.nl in de gaten of de soort al vliegt. Als wij het ruim nemen, vliegen de soorten waarschijnlijk in het volgende tijdvak:

Grote parelmoervlinder	nu tot half augustus
Kleine parelmoervlinder	nu tot half augustus
Spiegeldikkopje	begin juli – laatste week juli
Grote weerschijnvlinder	begin juli – eind juli

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Vlinders

Chris van Swaay

José Kok, Ingeborg van Es-Boomsluiter, Kars Veling en Kim Huskens

Tel.: 0317 467346

meetnet@vlinderstichting.nl

Hommelmeetnet: Johan van 't Bosch

Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie Nieuwsbrief abonnement op nee te zetten.